

## НАПРЯМКИ РЕНОВАЦІЇ ПРОМИСЛОВИХ ОБ'ЄКТІВ.

**Анотація.** Розглянуто сучасні способи реновації міського середовища шляхом трансформації зупинених промислових об'єктів і територій в інноваційні зони різного призначення, що сприяють сталому розвитку міста.

**Ключові слова** – адаптація, адаптивне повторне використання, музеєфікація, індустриальні музеї-заповідники, культурно-індустріальні кластери, лофт, ревіталізація, реновація.

Сучасна забудова міст пригнічує раніше домінуючу промислову територію. Промислові об'єкти припиняють своє існування, як наслідок, перетворюються в депресивну забудову, будучи ізольованими від соціального середовища міста. Доцільність реновації даних об'єктів, впровадження на них нових функцій, необхідних тим або іншим районам міста, обумовлює економічний, соціальний, культурний, психологічний і естетичний розвиток міста.

Існує ряд термінів, що визначають дії суспільства, влади, архітекторів щодо старих і неіснуючих промислових, складських і суміжних об'єктів, які по ряду причин є незатребуваними, але які, в той же час, несуть історичне навантаження, володіють просторовим, енергетичним і, найчастіше, містобудівним потенціалом. Ці об'єкти втратили свою початкову функціональну спрямованість у зв'язку з технічним прогресом, історичним розвитком, політичними або економічними зрушеннями, що відбуваються в житті сучасного суспільства в цілому і в місцях їх «прописки», безпосередньо.

**Адаптація або адаптивне повторне використання** (лат. *adapto* — пристосовую) – є найбільш загальним і поширеним терміном, що належать до процесу використання старих ділянок і будівель для інших функцій, ніж ті, які в них закладалися спочатку. Воно пов'язане з політичним, соціальним і економічним відношенням до питань спадщини і його збереження [1].

**Музеєфікація, створення індустриальних музеїв-заповідників** – метод збереження пам'ятки історії та архітектури. У розвинених промислових районах такого роду музеї вже виконують ряд важливих функцій, пов'язаних зі збереженням локальної культурної спадщини, формуванням регіональної ідентичності, професійною орієнтацією і залученням туристів. У місцях, де

індустріальний розвиток зупинився, музеї можуть стати культурними центрами, які виконують функції меморіалізації і трансляції знання, що в перспективі може сприяти можливому частковому відродженню втрачених виробничих традицій. [2]

**Культурно-індустріальні кластери** – це культурне і бізнес-об'єднання, розташоване на території колишньої промислової зони, яке націлене на професіоналів в області архітектури, майстерності, образотворчого мистецтва, дизайну, ігрової індустрії, маркетингу і комунікацій, літератури, видавничої справи, виконавського мистецтва і медіа структур. Кластер являє собою єдине ціле, і кожна його частина повинна працювати на загальну ідею, а організації і структури функціонувати в рамках стратегії і стилістики. Стержнем кластера часто стають автентичні культурно-історичні пам'ятки, навколо яких формується інфраструктура і сервісний комунікативний простір (ресторани, кафе, готелі). Відмінною рисою «арт-кластеру» можна назвати наявність мобільних і схильних до трансформації елементів, що дозволяють організовувати виставкові площі для різних заходів. У фізичної організації таких просторів використовують багатоелементне наповнення, а також його зв'язаність з порою року, темою події і т. п. [3].

**Консервація і індустріальна археологія** – вид діяльності, спрямований на збереження індустріальних об'єктів в тому вигляді, в якому вони дійшли до наших днів. Як правило, використовується при роботі з пам'ятниками архітектури особливого значення.

**Лофт** — переобладнання промислової будівлі (фабрики, заводи, склади), під житло, майстерню, офісне приміщення або універсальний простір. Напрямок «лофт» зародився в 40-х роках ХХ ст. в індустріальних кварталах Нью-Йорка. Черговий стрибок цін на землю в центрі міста змусив власників промислових підприємств залишити свої приміщення і вивести виробництво на околиці. Спорожнілі фабричні будівлі зустріли купівельний інтерес з боку богеми, залученої як функціональними характеристиками приміщень (високі стелі, хороше освітлення), у порівнянні зі звичайними квартирами, орендними ставками. Пройшовши шлях від майстерні до стильного приміщення, лофти виявилися на піку моди до 1950-х років. Саме тут зосереджувалось артистичне життя Нью-Йорка. Модні художники відкривали в лофті свої галереї та студії. Хрестоматійний приклад - «фабрика» Енді Уорхола, з 1962 по 1968 роки розташовувалася в Манхеттені на 5-му поверсі будинку 231 по 47-й вулиці. Незабаром за оригінальним житлом остаточно закріпився статус елітного. Знімати великі площі в історичному центрі міста, в будівлях, вже близьких до того, щоб за давністю років отримати статус пам'ятника архітектури, молодим

художникам ставало не по кишені, і їх місце зайняли успішні адвокати та фінансисти [4].

**Ревіталізація** (от лат. re... — відновлення и vita — життя, дослівно: повернення життя) - відродження міського простору, в якому знаходиться об'єкт. Основний принцип ревіталізації полягає в розкритті нових можливостей старих територій і будівель. В процесі ревіталізації використовується комплексний підхід з метою збереження самобутності, ідентичності і історичних ресурсів міського середовища.

Ревіталізація зародилася в розвинених країнах у другій половині ХІХ століття, надавши значний вплив на вигляд інфраструктури і демографічну ситуацію багатьох міст. Ревіталізація може припускати зміну функціонального призначення тих чи інших міських просторів і будівель [5].

Як ми бачимо, ці терміни являють світу принципи сучасного використання промислових об'єктів і комплексів, їх ділянок і прилеглих територій. Поряд з освоєнням занедбаних територій, вони вважаються ключовим фактором у збереженні земель і раціонального використання міської забудови. Це той «набір інструментів», яким користується архітектор при моделюванні процесів сучасного використання вищевказаних об'єктів. Багатий вибір цих інструментів дії сприяє різноманіттю архітектурних рішень.

У вітчизняних працях, присвячених перепрофілюванню промислових об'єктів під нові функції в останні роки є тенденція позначати дані процеси терміном **реновація** (лат. *renovatio* — відновлення) [6]. Цей термін має на увазі комплекс заходів, спрямованих на зміну функціонального призначення нефункціонуючих промислових зон, комплексів і об'єктів, тобто він включає в себе такі заходи, як ревіталізація, адаптація, лофт, культурно-індустріальні кластери і т.п.

**Висновок.** Реновація - завдання не тільки комплексне, але і завжди унікальне, що вимагає фахівців, здатних вирішувати нестандартні завдання, що знаходяться на стиках різних областей, наприклад, таких, як узгодження, будівництво, проектування, економічний аналіз, логістика та маркетинг.

## Литература:

1. Bernardo. Was ist Adaptive Wiederverwendung? [Электронный ресурс] / Bernardo – 2017 pckarl.net | Kontakt : webmaster# pckarl.net – Режим доступа к статье: <http://www.pckarl.net/XPKRLJLYM/> (дата звернення 09.05.2017 р.) – Назва з екрану.
2. Karin Griß. Welche Bedeutung haben revitalisierte Industriebauten für die Stadtentwicklung? [Электронный ресурс] / Karin Griß – Diplomica Verlag GmbH., 2000 – S. 21-26 – Режим доступа к книге : [https://books.google.com.ua/books?id=FYh2AQAAQBAJ&pg=PP2&dq=Musealisierung+industriengeb%C3%A4ude&hl=ru&source=gbs\\_selected\\_pages&cad=2#v=onepage&q=Musealisierung%20industriengeb%C3%A4ude&f=false](https://books.google.com.ua/books?id=FYh2AQAAQBAJ&pg=PP2&dq=Musealisierung+industriengeb%C3%A4ude&hl=ru&source=gbs_selected_pages&cad=2#v=onepage&q=Musealisierung%20industriengeb%C3%A4ude&f=false) (дата звернення 09.05.2017 р.) – Назва з екрану.
3. Michaela Trippel, Innovative Cluster in alten Industriegebieten [Электронный ресурс] / Michaela Trippel, Stadt-und Regionalforschung, LIT Verlag, – Wien, 2004 – S. 5-8 – Режим доступа к книге : [https://books.google.com.ua/books?id=Zwi0R8jgnaYC&pg=PA15&lpg=PA15&dq=Kultur-+und+Industrie+Clustern&source=bl&ots=s5\\_LAK63HT&sig=mzYK2YYncEfOmWmLJvcye\\_zzLc0&hl=ru&sa=X&ved=0ahUKEwjz95L3h-DTAhXG1SwKHbV5AZIQ6AEIYjAJ#v=onepage&q=Kultur-%20und%20Industrie%20Clustern&f=false](https://books.google.com.ua/books?id=Zwi0R8jgnaYC&pg=PA15&lpg=PA15&dq=Kultur-+und+Industrie+Clustern&source=bl&ots=s5_LAK63HT&sig=mzYK2YYncEfOmWmLJvcye_zzLc0&hl=ru&sa=X&ved=0ahUKEwjz95L3h-DTAhXG1SwKHbV5AZIQ6AEIYjAJ#v=onepage&q=Kultur-%20und%20Industrie%20Clustern&f=false) (дата звернення 09.05.2017 р.) – Назва з екрану.
4. Simon Axel, Der böse und der gute Loft: kann man mit Lofts Stadtraum verdichten? Ein formales und ein flexibles Beispiel. [Электронный ресурс] / Simon Axel, Zeitschrift: für Architektur und Design Band : 26 (2013) Heft 5 – Режим доступа к статье : <http://www.e-periodica.ch/cntmng?pid=hoc-001:2013:26::1309> (дата звернення 09.05.2017 р.) – Назва з екрану.
5. Супрунович Ю. О., Житкова Н. Ю. Реновація як поняття і явище в сучасному архітектурному житті // Проблеми теорії і історії архітектури України. – Одеса: ОДАБА, 2004-2005. – с. 328-333.

## НАПРАВЛЕНИЯ РЕНОВАЦИИ ПРОМЫШЛЕННЫХ ОБЪЕКТОВ.

Н. О. Дмитрик, аспирант

**Аннотация.** Рассмотрены современные способы реновации городской среды путем трансформации остановленных промышленных объектов и территорий в инновационные зоны различного назначения, способствующие устойчивому развитию города.

**Ключевые слова** - адаптация, адаптивное повторное использование, музеефикация, индустриальные музеи-заповедники, культурно-индустриальные кластеры, лофт, ревитализация, реновация.

## TRENDS IN RENOVATION OF INDUSTRIAL OBJECTS.

Dmytrik N. O. PhD Candidate

**Abstract.** This article discusses modern methods of renovation of urban environment via transformation of industrial objects and areas that are no longer used into innovative zones of alternative use. These transformations contribute to sustainable development of cities.

**Key words** - adaptation, adaptive secondary use, museumification industrial museum and heritage sites, cultural industrial clusters, loft, revitalization, renovation.